

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ANGOJE (9)

PIKTI VĖJAI IR KOVA SU JAIS

1919 METAI, -- Dirbo lietuviai Amerikoje, bet dirbo ir Lietuvos priešai, po to kai jau Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas buvo įvykęs faktas. Lenkai naudojo si papirktais amerikiečiais laikraštininkais, ir savotišką propagandą vedė jų garsus muzikas Paderewskis, skelbdamas kad tokios tautos kaip lietuviai nesą, tai tik atsimetėliai nuo lenkų.

Rusijos draugai spyrė Washingtoną laukti bolševikų režimo žlugimo, skelbė kad dar gali atsigręžti demokratinė Krenskio vyriausybė, ir patarinėjo Rusijos imperijos neplėšyti.

Visos aplinkybės rodė, kad Amerikos lietuviams dar reikės daug dirbti pakreipimui padėties Lietuvos naudai -- ir kaip matysite, nors savo tarpe vis pešantis, pastangų bendram tikslui nepritrūko.

Sausio 7 d. tautininkų Taryba pareikalavo katalikų Tarybą atšaukti įgaliojimą savo atstovui adv. B. Mastauskui, kuris Europoje susidėjęs su Gabriu neigė Vilniaus vyriausybę. (Gabrys buvo atkakliai nusistatęs prieš Antaną Smetoną).

Sausio 8 d. tautininkų Taryba dar pasiuntė į Paryžių prezidentui Wilsonui memorandumą reikalaujanti remti Lietuvos pripažinimą. Tokį pat memorandumą įteikė Senatui ir Kongresui Washingtone.

Pradžioje rodėsi, kad Lietuvos tautos delegacija į Versalį nebus įleista. Amerikos lietuvių atstovams griežto draudimo nebuvo, bet daryta

K.S. KARPIUS

įvairių kliūdžių gavimui pasų išvažiuoti į Europą.

Prisiėjo padėti daug pastangų, kol pagaliau gauta pasai, sausio 25 d. Dr. J. Šliupui ir inž. Tamui Norui išvykti į Londoną. Ten įteigė pirmutinę lietuvių atstovybę Anglijoje.

Su pagalba Europoje esančių įtakingų amerikiečių, draugingų lietuviams, ir stiprių pastangų Washingtone, pavyko gauti Sąjungininkų leidimas Lietuvos delegacijai į Versalį.

Sausio 22 d. Washingtone veikiasis Vykd. Komitetas paskelbė, kad katalikams atsisakant jungti fondus vieningai veiklai, visuomenė pradeda siųsti aukas tiesiog tam komitetui. Komitetas jau buvo gavęs virš \$4,000.

Vasario 12 d. Vykd. Komitetas Washingtonė vėl įteikė valdžiai prašymą pripažinti Lietuvą ir jos susidariusią vyriausybę. Amerika buvo raginama laikytis savo skelbto tautų apsisprendimo principo.

Vasario 19 d. nuvyko į Washingtoną Vykd. Komiteto pirmininko pareigoms tautininkų atstovas M. J. Vinikas, į išvykusį Dr. Šliupą ir inž. Noraus vietą.

Vasario 19 d. Vykd. Komitetas gavo iš spaustuvis 5,000 egz. propagandai išleistas, inž. Noraus ir kun. J. Žilias paruoštos knygos, "Independence for the Lithuanian Nation". Taipgi buvo išspausdinta 5,000 egz. didelio Lietuvos žemėlapis įteikimui amerikiečiams. (Toliesniam to žemėlapis platinimui, tautininkų Taryba išleido jų dar 5,000.)

Patriotas kun. A. Jasaitis išleido savo kaštais Lietuvos naudai anglų kalba Lietuvos istoriją.

Vasario m. pabaigon, tautininkų tarpe kilus sumanymui šaukti dar vieną lietuvių seimą, katalikų visuomenė rodė pritarimo, tik jų vadai nesutiko.

Latviui Ozeliui ir lenkui Dmowskiui pradėjus skleisti amerikiečių spaudoje melagingus straipsnius prieš Lietuvą, lietuviai veikėjai užvertė tuos laikraščius tikruosius faktus išdėstė tančiais straipsniais.

Kovo 5 d. išvyko į Europą Lietuvai Atstatyti Bendrovės pirmininkas R. Karuža ir adv. J.S. Lopato. Tautininkų Taryba įgaliojo juos tartis su vienminčiais politikos reikalais.

Balandžio 2 d. pranešta apie organizavimą savanorių "Lietuvos Sargų" ir apie steigimą lietuvių Raudonojo Kryžiaus skyrių. Paaiškėjo katalikų pastangos paimti tai į savo kontrolę.

MILIJONO PARAŠŲ RINKIMAS

Ieškant naujų priemonių daryti į Washingtono

vyriausybę spaudimui pripažinti Lietuvą, Vykd. Komitetas paskelbė rinkimą MILIJONO PARAŠŲ peticijai Lietuvos klausimu.

Balandžio 23 d. baigta surinktų parašų susiuntimas į Washingtoną. Tarp pasirašiusių buvo daugelis gubernatorių, kardinolų, vyskupų, senatorių, universitetų profesorų, įvairių kitų amerikiečių greta pačių lietuvių.

Vykd. Komiteto nutarimu, tą dieną New York'e surengta lietuvių demonstracija. Joje dalyvavo daug grįžusių karių, savo uniformose; pasakyta Lietuvos naudai kalbų lietuviškai ir angliškai, ir lietuvių chorai atliko dainų programą.

Balandžio 30 d. New York'e pradėjo veikti bendras lietuvių pasamdytas Byoio "publikacijos biuras" teikimui amerikiečių spaudai straipsnių apie Lietuvą ir nušviečiančių šviesių skleidžiamus gandus prieš Lietuvą. Biuras veikė penktą mėnesių su geromis pasekmėmis. Jo išlaikymui išleista \$60,000. Biuras dirbo planingai ir energingai, aprūpindamas spaudą ir valdžios organus, tiesioginiai čia ir užsienyje, informacija apie Lietuvos reikalavimus. Kartu su biuro veikla ir lietuviai suskato daryti visoki spaudimą, reikalaujant kad Amerikos vyriausybė, skelbus iškilmingai tautų apsisprendimo principus, remtų Lietuvos nepriklausomybę ir naudotų savo įtaką sulaikyti lenkų, rusų ir vokiečių kenksmingus žygius Lietuvoje.

Pasipylė iš lietuvių tūkstančiai rezoliucijų protestai, prašymai prezidentui kabinetui, Senatui, Kongresui. Senate ir atstovų rūmuose daugelis lietuviams draugingų atstovų tas rezoliucijas atspausdino oficialiuose organuose.

Skaitlingos delegacijos iš įvairių krašto dalių nuolat lankėsi pas kabineto narius, senatorius, kongresmanus, įtakingus laikraštininkus, veikėjus ir valdininkus. Vykd. Komiteto valdyba lankėsi Valstybės Departamente, kitų valstybių ambasadose, įrodinėjant, kad Lietuva jau pasiekė to moralinio ir materialinio ir stipraus susiorganizavimo laipsnio, reikalingo tautai nepriklausomybę pripažinti.

Visiems buvo pabrėžiama, kad Lietuva jau gali pildyti ir nori pildyti visus tuos tarptautinius įsipareigojimus kurie privalomi nepriklausomoms valstybėms, kad ji jau užtektinai susitvarkius ir gali būti pripažinta, ir kad blokada Lietuvai ir uždraudimas visokio susisiekimu su ja nėra pateisinamas jokiais strateginiais, politiniais ar ekonominiais dėsniais.

Šios įtemptos pastangos pradėjo nešti vaisius. Visame krašte lietuviai rinko aukas ginklų fondui.

Balandžio mėn. War Trading Board sutiko numinti Lietuvai blokadą, taip atidarant galimybę siųsti į Lietuvą reikmenis. Tuoj pat duota ir sutikimas siųsti pinigus į Lietuvą.

Vykd. Komitetas Washingtonė išleido 1,000,000 propagandinių atvirukų su Lietuvos žemėlapiu.

Lietuvių įtaigota Amerikos Žemės ūkio Sąjunga (su trimis milijonais narių) įteikė prezidentui Wilsonui peticiją pripažinti Lietuvą.

Balandžio pabaigoje kilo dar vienas nesuipratimas dėl tų nelaimingų \$130,000 aukų, surinktų karo nukentėjusiems šelpti 1916 metų lapkr. 1 d.

Dėl pasiektų iki šiol laimėjimų tarp katalikų ir tautininkų vadų kilo susivaržymai. Vieni norėjo būti stipresni už kitus. Amerikos Raudonasis Kryžius vėl buvo priverstas sulaikyti tų aukų persiuntimą. Pagaliau tik birželio 12 d. R. Kryžius nusiuntė per Liepojos uostą maisto ir vaisių už \$230,000 pridėdamas savo \$100,000 vertės prie tos lietuvių sumos.

ASMENIŠKI IŠSIŠOKIMAI

Gegužės 14 d. sugrįžo iš Europos katalikų delegatai adv. B. Mastauskas ir adv. K. Česnulis. Žinios apie jų elgseną su Gabriu Paryžiuje amerikiečius labai papiktino. Česnulis savo kalboje viešai skelbė: "Lietuvos valdžia negalima pasitikėti..." (Spalio 1 d. Darbininkas atspausdino Lietuvos krikšč. demokratų pareiškimą, kuriuo jie išsizada Mastausko ir Česnulio kaip veikusių lenkų naudai. Toks jų paviešėjimas su Gabriu buvo tik pinigų aikvojimas).

Gegužės 19 d. spaudoje pranešta apie grįžimą iš Europos tautininkų įgaliojimo adv. Lopato.

Nežiūrint laikraštininkų srovinių ginčų siekian-

CAPABLE • PRUDENT • COURAGEOUS

PERRINKITE
SENATOR
Frank J.
LAUSCHE

Democratic Primary

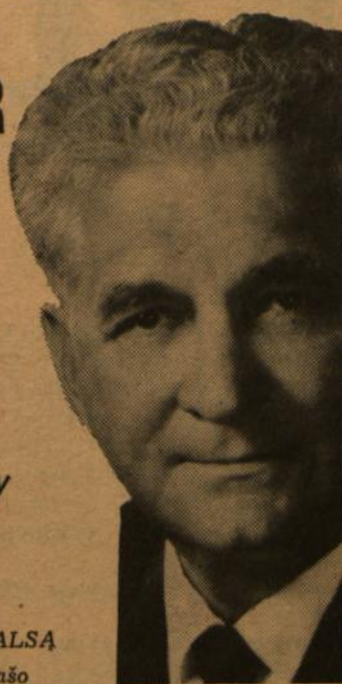
TUESDAY
MAY, 7TH.

IŠNAUDOKITE SAVO BALSĄ

Prašykite Demokratų sąrašo

Lausche For Senator, Comm., John E. Elder, Chairman, Carter Hotel, Cleveland, Ohio

HONEST • EXPERIENCED • DEPENDABLE

čių debesis, politinis darbas abiejų Tarybų, paskirai ir bendrai kur reikėjo, ir paskirų kitų organizacijų buvo neliaujamai stumiamas pirmyn, platin.

Šiuo laikotarpiu paaiškėjo, kad čeko profesorius Masaryko išteigta "Demokratinė Vidurinės Europos Unija" buvo taikoma pagelbėti lankams, Lietuvos ir Ukrainos nenaudai ir klaidinimui karą laimėjusių sąjungininkų valstybių.

Gegužės 21 d. Vykd. Komitetas Washingtonė persitvarkė, valdybą sudarė: pirmininku tautininkas M. J. Vinikas, sekretorium katalikų Dr. J. G. Bielskis.

New York'e lietuvių iniciatyva buvo įsteigta lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių sąjunga, kurios pirmininku ir vadu buvo V.F. Jankauskas, imigracijos tarnybos valdininkas.

Gegužės 25 d. ta organizacija surengė New York'e protesto demonstraciją prieš lenkų gro-

bimus Lietuvoje ir Ukrainoje. Vyriausybei Washingtonė buvo įteikta protesto rezolucija. Daugelis žymių amerikiečių reiškė Lietuvai ir Ukrainai užuojautas.

Gegužės 31 d. lenkų laikraščiai Amerikoje išspausdino Pilsudskio "įsakymą" Lietuvos išduotiems klausyti naujos "lenkų - lietuvių valdžios", kurios atstovai čia paskelbtas tūlas Osmałowski. Lietuviai tą paskelbimą išjuokė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

ARC WELDERS
and
SPRAY PAINTERS
EXPERIENCED ONLY.
Immediate openings. Good wages & pension plan.

REMKE, INC.
28100 Groesbeck Hwy.
Roseville, (Detroit), Mich. 48066
(45-54)

Kalbos apie derybas...

(Atkelta iš 1 psl.)

bas, kurių metu žuvo daugiau amerikiečių negu atviro karo metu. Panmunjome, kurį amerikiečių delegatai galėjo pasiekti tik nešdami baltą paliaubų arba pasidavimo vėliavą.

Dėl to greičiausiai Johnsono administracija taip dabar ir užsispyrė dėl to pašnekėsio vietos ir davė progos kritikai... iš amerikiečių politikų ir komentatorių pusės, kurie aiškina, kad negalima prarasti tos progos derybom. Iš tikro, jei komunistai turėtų noro kalbėti, jie galėtų kaip praktika parodė, susisiekti su amerikiečiais kiekvienu momentu. Bet jie tęsia komedią, kad išto laimėjus politiškai. Ir skaitant amerikiečių spaudą ir klausant jų politikų priešrinkiminių kalbų atrodo, kad jie teisūs.

Už tat LIFE visai teisingai patarė ir kandidatams ir rinkikams būti kantriems bei duoti prezidentui progos pabandyti pasiekti garbingos taikos. Kapituluoti galima ir po rinkimų.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00, Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

MOTINAI

Emilija Čekienė

Viso pasaulio spauda, televizijos, radijo programos per visus metus kasdien skelbia karo įvykius, politikų rungtyniavimą siekiant valdžios, skelbia karo kautynėse žuvusių karių skaičių ir žmogžudystes, plėšimus, narkotikų vartotojus ir daug daug įvairių žmonių gyvenimo nuotykių. Skelbia įvairias žymių, o kartais ir visai nevertų dėmesio žmonių gyvenimo būdą bei sukaktis.

Bet niekas neprisimena, kad šių visos žmonijos tautų istorijos kūrime centre stovi visuomet budinti, kukli, tyli, tačiau didinga Motina, tartum negėstantis žmonijos švyturys. Motina, kuriai priklauso praeitis ir ateitis. Motina, auginanti tautas, kurianti valstybes, lemianti istorijai kryptį. Motina, ant kurios rankų pradėjo karjerą didieji pasaulio politikai, karo vadai, mokslininkai, visi kūrėjai, filmų žvaigždės ir kiti žmonijos talentai.

Pasaulis garbina jos vaikus, visai pamiršdamas tą, kuri suteikė jiems gyvybę ir beria grūdą prie grūdo, kad iš jų išaugtų auksinės varpos, kuri begaline melle ir rūpesčiu lydi kiekvieną jų žingsnį iki paskutinio savo atodūsis vis dar bandydama nors jau raukšlėta ir drebančia ranka atstumti nuo jų visas nelaimes ir kančias, mielai pasiimdama tuos skausmus iš vaikų sau. Tik ji vie na pilna tikrąja prasme rūpinasi mūsų likimu, gyvena mumis ir jos netekę pajuntam, kad motiną turėjom, kurios niekas kitas žemėje nebepakeis.

Moterims yra svetimas politinių aistrų ir kovų pasireiškimas. Jos darniai stengiasi išryškinti gerąsias žmogaus dvasios ypatybes ir jas vertinti žmoniškumo ir teisingumo mastu. Todėl motinos kančia lydi sūnų į politines rungtynes ir į karo lauką. Užmiršta, tyli, kukli ir kenčianti žmonijos herojė -- motina jautriai sutinka kiekvieną žinią apie žuvusių karių skaičių, apie nusikaltėlius paaučius vaikus, nes ji žino, kad kiekvienas iš jų turi savo motiną, kuri auklėdama juos dėjo pagrindus idant ant jų atsiremtų visas būsimo žmogaus gyvenimas, jos vaiko, o kartu ir žmonijos laimė.

Tačiau didesnę kančią amžių būvyje likimas lėmė lietuvių motinai, kuri šimtmečius vergijoje išlaikė lietuvių, tautines tradicijas, drauge su vyrais nuolat kovojo už tautiškumą, tikybą ir už Lietuvos nepriklausomybę. Ir tik ji, mūsų lietuvių motina tegali suprasti tą skausmą, kurį ji pergyveno rymodama prie žuvusio laisvės kovose jauno sūnaus savanorio kapo, būdama liudininke į Sibirą tremiamų jos vaikų ir žiauriai nukankintų sūnų partizanų.

Nei Sibiro tremtyje, nei pavergtoj tėvynėj, nei čia laisvame pasaulyje lietuvių motinos kančia nesibaigia. Tiek prieš daugelį metų, tiek dabar mūsų motina išleidžia sūnus į kovą už visos žmonijos, o kartu ir mūsų tėvynės Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Jie ir čia, nors ir svetimo krašto karių eilėse kovoja su tuo pačiu Lietuvos priešu -- komunizmu. Ir šiandien ji išlydi sūnų ir nevissuomet sulaukia grįžtant. Mes ramiai paskaitome, kad Vietnamo kare žuvo lietuvis jaunas karys XY, bet nepagalvojame, kad jis paliko motiną didžiam skausme.

Ir taip ji, lietuvių motutė, išauginusi vaikų būrį, iš kurių vienas atiduoda gyvybę už laisvę, kitas gal savo noru iškeliauja per pasauli nuotykių ieškoti, dar kiti išskrenda iš namų į visas puses ir dings ta savo šeimos ir draugų būrėlyje, labai retai surasdami laiko paskubomis parašyti motinai laiškelį, kad sustiprintų jos vienišas saulėlydžio dienas. Jos rūpesčiai ir kančia nesibaigia tiek skurde tiek

MUMS RAŠO

DĖL PIRMOJO BALTIEČIŲ
KALBININKŲ SUVAŽIAVIMO

Dr. J. Balys (Dirva Nr. 45, 1968.IV.19) paskelbė keletą savo išpūdžių iš Konferencijos baltų kalbotyros klausimais (Conference on Baltic Linguistics). Kadan gi Dr. Balys nėra kalbininkas, tai kai kurie jo išpūdžiai yra nevisai tikslūs. Norėčiau juos vienur kitur patikslinti. Pirmiausia tai nebuvo "baltiečių kalbininkų suvažiavimas" o tik Konferencija baltų kalbotyros klausimais, arba tiesiog Baltų kalbotyros konferencija.

Dr. Balys rašo: "Kiti amerikiečiai (--) apie baltų kalbas ne daugiau turėjo supratimo, kaip apie albanų ar išmirusių hetitų kalbas". Kaip gali Dr. Balys spręsti apie amerikiečių kalbininkų "supratimą" ar "nesupratimą", pats nebūdamas baltų kalbų žinovu? Faktinai, visi referatus skačiusieji turi gerą supratimą apie bal-

tų kalbas. Negalima spręsti apie jų "supratimą" vien iš vienos kitos ištartimo klaidelės. Sakysime, a.a. prof. dr. Ernst Fraenkelis buvo visų pripažintas baltų kalbų autoritetas, bet jo tarsena, kad jis kalbėjo lietuviškai arba latviškai, buvo labai bloga... Atvirai prisipažinkime, kad mūsų, dar Lietuvoje gimusių, anglų kalbos tarsena taip pat jau nėra tokia gera, bet tai nereikia, kad lietuvis kalbininkas negalėtų parašyti labai gerų dalykų iš anglistikos!

Kodėl tik 20 minučių buvo skiriama pranešimams, o ne ištisa valanda? Pirmiausia, kalbant specialia tema, ir per 20 min. galima daug ką pasakyti. Be to, pranešimai ištisai bispaskelbti specialia kalbotyros žurnalo General Linguistics tome. Net ir tarptautiniuose kalbininkų kongresuose pranešimai ri

bojami 15-20 min. laiku.

Toliau Dr. Balys rašo: "Be paminėtųjų (t.y. lietuvių kalbininkų -- A.K.) pridėjus dar poros latvių referatus, visa kita tenka pavadinti tuščiomis pastangomis".

Atvirai pasakysiu, kad iš to Dr. Balio posakio aiškiai matyti, kad jis kai kurių pranešimų reikšmės nesuprato. Iš tikrųjų, iš trijų latvių tik vieno pranešimas buvo naujas, idomus, gerai paruoštas. Ir mūsų pačių, lietuvių, pranešimai nė kiek nebuvo geresni už kai kurių mūsų kolegų amerikiečių referatus.

Mano supratimu, patys vertingiausi buvo kaip tik du amerikiečių kalbininkų pranešimai.

Pirmiausia, prof. dr. Eric Hamp (University of Chicago) savo pranešime, kuris, tarp kitko, truko daugiau negu valandos laiko (dviem dalimis: vieną skaitė penktadienį, o kitą -- šeštadienį), nors ir kartais kirčiuodamas pirmąjį žodžio ugnis skiemėnį, įrodė, kad tam tikri balsų kaitos faktai, kurie anksčiau buvę randami tik baltų, slavų, dalinai germanų kalbose, taip pat užtikami ir albanų kalboje. Tai ir buvo jo pranešimo pats svarbus, o ne tai, kad jis kartais neviseiškai tiksliai sukirčiavo ugnis!

Idomu, kaip būtų lietuviui kalbininkui, operuojant įvairiais anglų kalbos faktais?

Teisybė, kad buvo kai kurių netikslumų viename referate, bet tam ir yra ruošiamos tokios konferencijos, kuriose "specai" pradedančiam šioje srityje tyrinėtojai ateina į pagalbą. Tas "harvardietis", tarp kitko, nėra ir neskaitys savęs baltų kalbų žinovu. Jo sritis yra keltų kalbos, klasinės kalbos ir pan. Malonu, kad jis mėgina ir baltų kalbų duomenis vartoti savo darbuose.

Antras labai svarbus pranešimas buvo prof. dr. Warren Cowgill (Yale University). Jis įtikinamai pateikė naują lietuvių k. veik. esam. ir būtojo laiko vyr. gim. dalyvių daug. vardininko

galūnių kilmės aiškinimą. Tai, mano nuomone, gal ir buvo šios konferencijos "atradimas". Tarp kitko, prof. Cowgill yra graikų ir lotynų kalbų specialistas, bet domisi ir lyginamąja indoeuropiečių kalbotyra.

Man neaišku, kodėl Dr. Balys pamiršo dar vieną dalyką: nors prof. Cowgill negali gerai lietuviškai kalbėti, bet jo paskaitoje cituotuosius lietuvių kalbos žodžius ir sakinius jis ištare puikiai, be jokio priekaišto: tai buvo preciziškas ištartimas visais atžvilgiais. Taip pat labai gerai ištare visus savo cituotuosius lietuvių kalbos pavyzdžius ir jaunas slavistas H. Andersen (Harvard).

Pagaliau čia buvo baltų kalbų konferencija, liečianti visas baltų kalbas, ne vien lietuvių k. "Tikrų" baltistų faktinai buvo tik gal 3: profesoriai Salys, Senn, Dambriūnas. Visi kiti domisi ir dirba baltų kalbotyroje tik nuo savo darbo nutrūkė. Reikėtų tik džiaugtis jų darbo rezultatais, o ne vadinti viso to "tuščiomis pastangomis".

Konferencijoje dalyvavo du lietuviai studentai, studijuoją kalbotyrą: J. Reklaitienė (ne Reklaitytė), studijuojanti Stanford universitete, Kalifornijoje ir Č. Melsbakas, kuris Pennsylvanijos universitete (Philadelphia) tuo tarpu Konferencija vyko Vals tybiniame Pennsylvanijos un-te, apie 180 mylių į vakarus nuo Philadelphia) jau rašo disertaciją iš indoeuropiečių kalbotyros. Abu labai gerai kalba lietuviškai, domisi lietuvių kalbotyros klausimais.

Dalyvavo taip pat keliolika profesorių (vienas net iš Albertos, Kanadoje) vien pasiklausyti ir "pasimokyti".

Ši konferencija, mano nuomone, buvo naudinga visais atžvilgiais, taip pat ir joje parodytų mokslinių darbų rezultatais, kuriuos Dr. Balys linkęs lyg ir "nurašyti".

Antanas Klimas,
The University of
Rochester

Alfonsas Tyrulis

MOTINOS IŠĖJIMAS

Motule, kai graudingu Tavo veidu
Su ašara karti kančia riedėjo,
Į nežinios kelius mane išleidai,
Likai dienoms, kurias tamsa užliejo.

Tu klaupdavai prie kryžiaus vakaropi,
Kada pavargus saulė jūron krinta,
Ir skyrei mano dieną dangui globti
Skausminga ašara, maldon įpinta.

Suduždavo ta ašara, kaip dūžta
Į vakarą dieną, kančios vien davus;
Klauseis tik, ką palangėj vėjas kužda.

Klauseis tik vakarais ten varpo aidas,
Kaip tolumon nubėga tonai sravūs,
Kol angelas tave išvesti nusileido.

prabangoj gyvenančios, nes jos abi yra tokios pat motinos.

Motina, ta šeimos siela ir tautų viltis lieka viena užmiršta, bet ji nepyksta, nesišaukia keršto ją apleidusiems vaikams, o trokšta jiems tik laimės, nes ji yra altruistinės meilės simbolis. Ji myli, aukojasi, kad kiti gyventų ir džiaugtųsi. Motinos meilės nei metų skaičius, nei distancijų toliai, nei nuolatine kančia nesumažina, nes, kur tik saulė, ten šėšėliai, kur tik meilė, ten skausmai, anot Putino.

Jau daugelį metų tai nepailstamai darbininkei, kasdieninio gyvenimo tyliajai pilkajai herojei prisiminti ir pagerbti yra pagaliau skiriama vienintelė diena metuose, pati gražiausia pavasario diena, tai gegužės mėnesio pradžioje, kada visa gyvybė žemėje atgyja.

Tas gražiausias metų laikas neatsitiktinai paskirtas prisiminti ir išreikšti tinkamą pagarbą žmonijos gyvybės nešėjai -- MOTINAI.

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD - CHICAGO, ILL. 60608 - TELEPHONE 847-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT - ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!!
UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
St. Yla — MODERNI MERGAITE	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PATAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVENIAMAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RAŠTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Taralis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$3.75

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS VALDYBA POSĖDŽIAVO

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdybos posėdis įvyko balandžio 19 d. Alf. Nako namuose. Posėdis buvo tikrai darbingas. Pirmiausiai nutarta galima greičiau išspausdinti LŽS-gos deklaraciją, kuri dėl nenumatytų kliūčių iki šiol buvo nepaskelbta.

Jau baigiama sudaryti Pasaulio Lietuvių Žur-

nalistų Sąjungos kartoteka. Iki šiol įtraukta 162 nariai. Visi laikraštininkai, o ypač kur nėra LŽS skyrių, galėtų ir turėtų išregistruoti į Sąjungos Centrinį skyrių šiuo adresu: V. Mingėla, 33546 Clifton Dr. (Sterling Twp.), Warren, Mich. 48092.

Steigiami skyriai: Bostone, New Yorke, Phi-

ladelphijoje, dedamos pastangos atgaivinti 1964 m. Clevelande įsteigtą skyrių. C. Valdybos, o ypač jos pirm. Vyt. Alanto nuomonė, kad visi rašantieji plunksnos darbininkai turi įsijungti į Sąjungos veiklą. Tokia- me stipriame kultūriname centre, kaip Clevelandas, būtina atgaivinti LŽS skyriaus veikimą. Iš čia išeina stiprus gerai tvarkomas tautinės minties laikraštis Dirva.

C. Valdybon vis daugiau iplaukia laiškų iš JAV ir tolimų kraštų: Australijos, Pietų Amerikos valstybių, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos. Susidomėjimas LŽS-gos organizacine veikla auga. Tai jau geras ženklas. Vieni kolegų pateikia savo naujus adresus, kiti prašo atnaujinti kažkada išduotus Sąjungos pažymėjimus, daugis sumoka sąjungai mokesčius. Didžiausio susidomėjimo sukėlė nutarimas išleisti laisvojo pasaulio žurnalistų metraštį. Nutarta išleisti LŽS įstatus.

Jau įsteigtas naujas skyrius V. Vokietijoje. Steigėjas ir iniciatorius žurnalistas Stepas Vyckintas. Šiame posėdyje priimti šie žurnalistai: Algirdas Palavinskas, Ignas Šmigelskis, Valerija Čekauskienė, Jonas Čekauskas ir Žibutė Vyckintaitė. Be to, iš Floridos priimtas Motiejus Tamulėnas. Į Stepo Vyckin-

to įsteigtą LŽS skyrių žada įstoti daugumas V. Vokietijoje gyvenančių rašytojų-laikraštininkų. Italijoje, Romos m., LŽS skyrių bandys įsteigti prel. Vincas Mincevičius, Australijoje, kolkas neatsirado nei vieno entuziasto, nors ten leidžiama 2 laikraščiai:

Vyko taip pat nuoširdžios ir audringos diskusijos bėgamaisiais reikalais, kurti ateities veiklos planai. Sekančiame posėdyje numatyta plačiau ir giliau išnagrinėti Žurnalistų Metraščio išleidimo klausimą. Bus paliesti piniginių vajaus ir medžiagos rinkimo klausimai.

Posėdyje dalyvavo: Vytautas Alantas, Vladas Mingėla, Alfonsas Nakas ir Vladas Selenis. Antanas Gintneris nedalyvavo.

V. Mingėla

LATVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS PROGRAMA

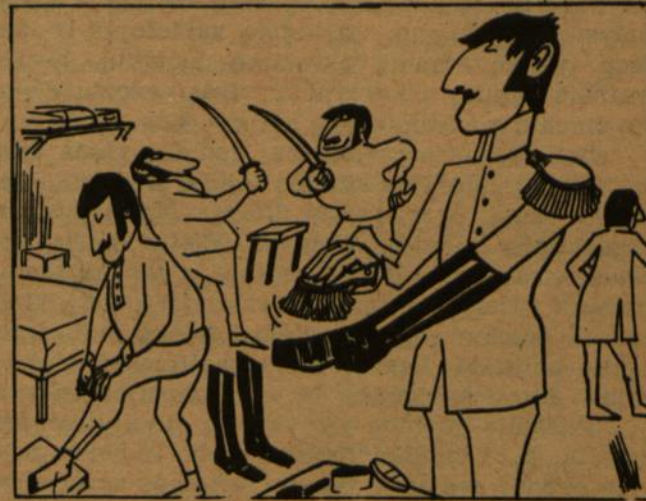
Gera ar blogai, tegul pasisako žinovai, bet latviai savo Dainų Šventės programą parinko konkurso būdu, atrenkant tiek senųjų, tiek ir naujųjų kompozitorių kūrinus.

Latvių išeivijos Dainų Šventė šiemet vėl įvyks Clevelande, didžiausioje šio miesto Music Hall salėje.

Konkurse dalyvavo JAV, Kanadoje, Europoje ir Australijoje gyvenę kompozitoriai ir instrumentalistai, viso 20 au-

Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dalininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

torių su 33 kūriniais. Programai nesunku buvo atrinkti 18 geriausių. Dainų Šventės rengėjai džiaugiasi gavę visą eilę naujų kompozicijų, kas Dainų Šventę padaro dar įdomesne, stebint ir klausant latvių muzikų kūrybingumą ir jos šio meto polinkius.

Naujai atsiradę kūriniai būsią naudingi latvių kompozitorių įnašų švenčiant savo valstybės 50 metų nepriklausomybės sukaktį, sako Dainų Šventės rengėjai.

Dainų Šventės programą papildys tiek naujosios kūrybos solo dai-

nos, tiek smuiko ir piano koncertas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED FEMALE

STAFF NURSES—Modern 136-bed hospital, expanding to 175 beds, located in friendly small town. Twenty miles from Flint with its educational, recreational, and cultural opportunities. Fifty miles from Detroit. Starting salary range \$6600 to \$7260 per year depending on experience and shifts. Periodic salary adjustments to meet prevailing rates in area. Excellent fringe benefits. Every other weekend off. Quality nursing care emphasized. Established intensive care unit. Coronary care unit to open in near future. Apply Director of Nursing, Lapeer County General Hospital, Lapeer, Mich. 48446. (49-51)

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiui reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1½ metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. ½ metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., ½ metų 7 dol.

AR KADA PAGALVOJATE APIE GAISRININKĄ?

Ne dažnai? Jis galvoja apie JUS kiekvieną kartą, kai tik suskamba aliar-mo skambutis.

Praeitais metais jis atsakė arti 20,000 kartų. Tai daug. Daugiau nei 50 kartų į dieną!

Esate prašomas apie jį pagalvoti tik vieną kartą.

VOTE "YES" ON ISSUE 8

John A. Gannon, Chairman: 3257 West 130th St., Cleveland, Ohio

• **Eugenijus Jakulis**, tun-tininko pakviestas, grįžo vadovauti Vytauto Didžiojo skautų draugovei. Prieš 14 metų Eugenijus Jakulis įstojo į Vytauto Didžiojo skautų draugovę ir eilę metų buvo veiklus draugovės skautas. Clevelande jis baigė gimnaziją ir Western Reserve Universitete — biologiją. Šiuo metu Eugenijus Jakulis dirba Clevelando Universiteto klinikose.

• **Dr. Alfonsas Martus** ir ponija savo profesijos kolegų ir artimų bičiulių tarpe balandžio 28 d. atšventė savo vedybų 25 m. sukaktį.

SENAT, FRANK J. LAUSCHE kandiduoja jau trečiam terminui į JAV Senatą. Tai dau-

giausia balsų gaunąs politikas Ohio valstijoje.

Jis buvo teisėju, Clevelando burmistru, Ohio gubernatorium ir pagaliau JAV senatorium.

Gimęs Clevelande, europiečių imigrantų sūnus, gerai suprantą naujųjų ateivių padėtį ir jų siekius. Jis ne tik prityręs politikas, principų žmogus, bet ir kietas antikomunistas, tautų laisvės principų rėmėjas.

Gegužės 7 d. pirminiuose rinkimuose jis vertas visų paramos.

BALSUOJANT UŽ ISSUE Nr. 8, įsidėmėkit, jog tai nereiškia nei naujų bėgų išleidimą, nei naujų mokesčių įvedimą. Tai tik priemonė Clevelando miesto biudžetą pramatyti sumas gaisrininkų algoms pakelti. Būtinai ne tik jų algų lygis pakelti, bet tuo pačiu sudaryti sąlygas geriau paruoštam ir tinkamesniam personalui komplektuoti.

Gaisrininkai atsiliepia ne tik į gaisro aliarms, bet taip pat atlieka visą eilę kitų funkcijų, kaip skubant į pagelbą ligos atvejais, namų inspekcija ir pan. Jie paruošti ne tik pirmajai pagelbai, bet ir kitiems darbams, surištiems su žmonių nelaimėmis, kaip užtroškimais ir pan. Gaisrininkų darbas reikalingas tinkamo pasiruošimo ir tinkamesnės algos. (Sk.)

• **L. V. S. Ramovės** Clevelando skyriaus informacinis susirinkimas įvyks gegužės 5 d., 12 val. Lietuvių namuose. Centro valdybos narys dail. Rūkštelė padarys pranešimą. Prašome narius gausiai dalyvauti.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

WILLIAM P. DAY jau 10 metų kaip eina County Commissioner pareigas ir šiemet vėl kandiduoja gegužės 7 d. pirminiuose rinkimuose demokratų sąrašė.

W.P. Day atsakomybe kiekvienais metais paskirstoma 130 mil. dol. mokesčių suma įvairiems apskrities reikalingumams.

Apskrities daug prisidėjo prie Cuyahoga Community College įsteigimo.

Kaip teisininkas ir prityręs administratorius, jis puikiai orientuojasi plačiuose apskrities veiklos laukuose.

FRANK R. POKORNY, iš Ohio legislattūros paskirtas County Commissioners vietai jau pačioje darbo pradžioje parodė daug iniciatyvos ir gegužės 7 d. pirminiuose rinkimuose vėl siekia to 4 metų kadencijos posto demokratų sąrašė.

Kaip prityręs administratorius, Frank R. Pokorny yra daug prisidėjęs prie apskrities įstaigų sumoderninimo, labdaros organizacijų ir institucijų teisingo panaudojimo piliečių reikalingumams.

• **JAMES J. McGETTRICK**, Cuyahogos apskrities šerifas gegužės 7 d. vėl kandiduoja į tą postą demokratų sąrašė. Savo praeitos kadencijos būvyje jis sumodernino kalėjimų administraciją ir pakėlė kalinių auklėjimo lygį. Palaikė tamprius ryšius su kitomis teisinėmis ir įstatymus vykdančiomis institucijomis.

• **Fraternalinė policijos tarnautojų sąjunga** per savo pirm. Frank J. Schaefer pareiškė spaudai, kad patiekus gyventojų balsavimui Issue #9 dėl policijos tarnautojų algų pakėlimo jokių būdų nereiškia reikalavimo naujų mokesčių.

Mokesčiai miestui jau ir taip buvo įvesti ankstyvesnės miesto administracijos, tačiau visos pastangos tų mokesčių sąskaiton patenkinti policijos tarnautojų reikalavimus nuėjo niekais — miesto administracija reikalavo nei nesvarstė. Policija tarnauja miesto

Išlaikykite Cuyahoga apskritį pirmaujančią...

Palaikykite **COUNTY COMMISSIONERS**

WILLIAM P. DAY

FRANK R.

POKORNY

DEMOCRATS

REMI A:

- DEMOCRATIC PARTY
- CLEVELAND PRESS
- CLEVELAND PLAIN DEALER
- COSMOPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE
- AFL-CIO
- PREFERRED-CITIZEN LEAGUE

Democratic Primaries May 7th

X Frank R. POKORNY

X William P. DAY

C. Carl, Chairman, 18103 Norwell Ave.

gyventojų interesų apsaugai, todėl ir šis klausimas teko perleisti gyventojų sprendimui.

Policijos tarnautojai nereikalauja ypatingų algos pakėlimų, o tik per ilgą laiką pakilusių kainų sąskaiton tinkamo jų pritaikymo pragyvenimo lygiui.

Issue #9 reikalauja, kad miesto savivaldybė kasmet vasario mėn. peržiūrėtų algas ir kad visų priemiesčių ir Clevelando policijos tarnautojų algos neliktų neproporcingai skirtingos. Clevelando miesto policijos tarnautojai reikalauja ne mažesnių, o lygių algų su kitais miestais plus 3%, atsižvelgiant į šio miesto besikomplektojančių visuomenės socialinį kompleksą.

JOHN F. RAY JR. kandidatas į apeliacinio teismo teisėjų, gegužės 7 d. pirminiuose rinkimuose demokratų sąrašė išelna kaip prityręs teisininkas, administratorius ir visuomenininkas. Jis labai griežtai pasisako už tvarką ir įstatymų būvimą, prieš konfuziją ir anarchiją. Jo kandidatūrą remia daugelis organizacijų ir Cleveland Press.

LIETUVIŠKAS KRYŽELIS VYSKUPUI

Vasario 16-tos proga, Clevelando diecezijos vyskupas Clarence G. Isenmann, ALT skyriaus paprašytas, buvo įsakęs parapijų klebonams maldose prisiminti Lietuvą.

ALT skyriaus valdybos nutarimu, bal. 25 d. vyskupui atsidėkojant buvo įteikta dovana — gražaus darbo lietuviškas kryželis. Dovaną įteikė buvo. valdybos pirminkininkas K.S. Karpius ir Ingrida Bublėnė, su jais dalyvavo ir kat. jaunimo organizacijos pirmininkė T. Idzelytė.

Po vyskupo vardo įrašo, pridėto prie dovanos, pažymėta Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų 1918-1968 sukaktis.

KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ POBŪVIS

Reikšmingas kultūrinio atžvilgiu tautybių sąryšis Clevelande yra Kultūrinių Darželių Federacija, apimanti virš 20

tautų turinčių savo darželius Rockefeller parke.

Nors mes skaičium Clevelande stovim gero-kai po kitų, kaip žydų, italų, lenkų, vengrų, vokiečių, čekų, lietuvių darželis yra tarp pačių didžiausių, didesnis ir vaizdingesnis negu kai kurių skaitlingesnių tautų.

Kultūrinių Darželių Federacijos valdybą sudaro tautinių darželių atstovai, jų tarpe ir lietuviai.

Valdyba renkama dviem metams. Šiemet pirmininku išrinktas rusinų darželio atstovas adv. S.T. Brinsky.

Balandžio 26 d. naujos valdybos įvesdinimas įvyko puošniame Mid-Day Klube, miesto centre. Iš Washingtono atvyko ir dalyvavo du Kongreso atstovai, Frances P. Bolton ir Michael A. Feighan. Viceprezidentas H.H. Humphrey prisuntė sveikinimo telegramą.

Valdybos įvesdinimo apeigas atliko centrinio Clevelando knygyno direktorius Raymon Lindquist, artimai santykiuojąs su ta kultūrine tautybių organizacija.

Kultūriniai darželiai, kaip Lindquist pareiškė atstovauja tų tautų praeities garbę šiame dideliame krašte, ir tai tik Clevelande, nes niekur kitur nieko panašaus nėra.

Mūsų tautos praeities garbę atstovauja Basanavičiaus, Kudirkos, Maiorionio biustai-paminklai pirmutiniai du gauti iš Kauno, pačios Lietuvos dovana, ir darželiui planas, su Gedimino stulpų replika, architektūros profesoriaus V. Dubenecio dovana. Darželyje įrengtas Birutės garbei fontanas, Clevelando lietuvių moterų dovana.

Apgailestina, kad seniesiems darželio globotojams baigiantis, naujieji ateiviai į tą praeities garbę nei dirstelti nenori. Lietuvių kultūriniam darželiui globoti nėra iš ko nei valdybos išrinkti.

K. S. Karpius
L.K. Darželiopirm.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GEGUŽĖS 5-12 D. Dail. Antano Rūkštelės kūrinių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose.

GEGUŽĖS 25 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos mokslo metų pabaiga ir Aukuro ansamblio koncertas.

GEGUŽĖS 30 - BIRŽELIO 1 D. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas ir balius Cleveland Sheraton viešbutyje.

BIRŽELIO 30 D. LVS Ramovė rengia gegužinę p. Visockio sode.

RUGPIČIO 11 D. -- Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinę šv. Juozapo parke.

RUGSEJO 7 D. Jungtinių Finansų Komiteto rengimas -- koncertas.

RUGSEJO 28 D. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų vakaras.

Skaityk ir platink DIRVĄ

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211

• Išnuomojami šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpy. Teirautis telefonu: 431-2497.

ORKESTRAS

"Saints". Visokiom progom muzika, polkos, valsai, lietuviški kūriniai vestuvėms, baliams ir t.t. Prieinamos kainos.

Daniel Gendrich
tel. 442-8816

(45-50)

NAUJOSIOS PARAPIJOS RAJONE

Tai 4 miegamųjų bungalow, geriausias šio mėnesio pirkinys. Erdvus. Be prie-kaišto. Reikia apžiūrėti, kad įvertinus. Tikras pirkinys — žemiau 25,000 dol. SAVININKAS.

Tel. 481-6744

(48-50)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

foto
V. MAŽELIS

Tel. HYacinth 7-4677

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **ALT pirm.** Eugenijaus Bartkaus pasiūlymu, valdybos nariai veikia pasiskirstę atskiromis komisijomis. Posėdžiuose komisijų vadovai referuoja apie atliktus darbus ir ateities planus. Praėjusiame posėdyje apie Vliko ruošiamą petiją išsamų pranešimą padarė dr. Pijus Grigaitis ir Teodoras Blinstrubas.

• **Teodoras Blinstrubas,** JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys ir ALTo valdybos vicepirmininkas, įeina į politinės veiklos planavimo ir tampsrenniams santykiams su organizacijoms ir ALTo skyriais palaikyti komisijas. Šių komisijų darbas bus labai svarbus visai ALTo valdybos veiklai. T. Blinstrubas turi ilgą visuomeninio darbo patirtį, jis vadovavo Lietuvių Fondo valdybai ir šiuo metu yra Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku.

• **ALTo valdyba** praėjusiame posėdyje peržvelgė pirminius vykdomus uždavinius. Jie yra: užmezgimas ryšių su JAV politinių partijų vadovybėmis bei kandidatais siekiant išaukščiausio posto JAV valdžioje, lietuvių tautos genocido parodos surengimas, ryšių atnaujinimas su latvių ir estų politiniais veikniais, birželinį įvykių minėjimai ir taip pat siekimas gauti pašto ženklą Lietuvos nepriklausomybės 50-ties metų sukakčiai atžymėti.

• **"Stimme der Freiheit"** — (Laisvės Balsas), jau 10 metų išeinąs Vokietijoje laikraštis, savo 1968 m. balandžio mėn. laidą ištiesai paskyrė 3 Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos 50 metų nepriklausomybės sukakčiai paminėti. Visoms trims valstybėms paskiriant vietą ne tik valstybės herbams ir himnams su vertimais, bet ir esamai padėčiai tuose kraštuose nušviesti, laikraštis plačiai apžvelgia tų valstybių teisinę padėtį, neteisėtą jų okupacijos tęsimą ir viltis ateičiai. Straipnių autoriai — atitinkamų valstybių atstovai ir vokiečiai, susipažinę su Baltijos valstybių klausimu.

Laikraštis leidžiamas Saaro krašte, kartu turįs redakcinius skyrius Bonnoje, Muenchene, Essene ir kitur.

• **LB Kultūros Fondo** Valdybą sudaro: Anatolijus Kajrys — pirm., Vytautas Jesinavičius — vicepirm., Leonas Juškaitis — sekr., Vincas Grėbliūnas — išd., Antanas Kareiva — reik.

ved., dail. Jurgis Daugvila — meno vad., Juozas Šlauskas — Gimtosios Kalbos reik. ved., Raimundas Panaras — narys, Leonas Dambriūnas — Gimtosios Kalbos red., J. Augustinus — Metrašcio redaktorius.

• **Leonas Dambriūnas** ir toliau yra sutikęs redaguoti Gimtąją kalbą, kurią leidžia LB Kultūros Fondas.

NEW YORK

• **Chicagos Lietuvių Opera,** kuri birželio 2 d. pasirodys New Yorke, yra sulaukusi daug palankaus dėmesio iš didžiosios amerikiečių spaudos, jų tarpe New York Daily News (turįs didžiausią JAV-se tiražą), Chicago American, Chicago Daily News ir Chicago Tribune. Chicago Daily News kovo 25 d. laidoje, įvertindamas Chicagos Lietuvių Operos "Fidelio" pastatymą, išsireiškė, kad jos lygiui galėtų pavydėti bet kuri aukštos klasės opera. Didžiausią tokią atsiekimą nuopelną laikraštis priskyrė Stasiui Baurui, kuris taip pat birželio 2 d. pasirodys New Yorke.

TORONTO

• **Aldonos ir Prano Kvedarų** vedybinės sukakties 25 m. paminėjimas balandžio 20 d. į šv. Jono Kr. parapijos salę sutelkė gražų būrį jų artimųjų bičiulių ir draugų. Br. Marijošius taręs trumpą pradedamąjį žodį tolimesnei programai vadovauti pakvietė Jurgį Račį. Šios sidabrinės sukakties proga sukaktuvininkus sveikinęs kun. P. Ažubalis perdavė jiems popiežiaus palaiminimą. K. Kalendra išskėlė savo kalboje žmogiškąją jų vertybę. B. Sakalas sveikino kaip klasės draugas prisimindamas praeities laikus ir A. Jucys — Korporacijos Neo-Lithuania vardu. Meninę programą išpildė sol. Prudencija Bičkienė. Solistė akompanavo muz. St. Gailevičius.

BOSTON

**G. KAROSAITĖS
MERGVAKARIS**

Vida Kleinienė savo namuose balandžio 20 d. surengė šaunų mergvakarį savo seseriai Giedrei Karosaitėi, kuri gegužės 25 d. išteka už dr. Algirdo Budreckio iš New Yorko.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Mūsų bičiulius

MIKĄ IR VACĮ VINCLOVUS,

jų šeimas ir gimines, mylimai motinai Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame ir kartu liūdme

J. ir D. Dundurai
J. ir A. Kubiliūnai
S. ir K. Lazdiniai
S. ir M. Slabokai

Mylimai motinai Lietuvoje mirus,

VACĮ IR MIKĄ VINCLOVUS

nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdme

Gražina ir Ričardas
Pauliukoniai

Sol. Elena Blandytė suruoštame liaudies dainų rečitaly Čiurlionio galerijoje Chicagoje balandžio 20 d. Solistei akompanavo prof. Vladas Jakubėnas, V.A. Račkausko nuotrauka

ELENOS BLANDYTĖS REČITALIS

Balandžio 20 d., Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, įvyko išskirtinio pobūdžio meninė šventė.

Meno draugija "Šatrija", minėdama tautos laisvės ir kovos jubiliejinius metus, suruošė mezzosoprano Elenos Blandytės rečitalį.

Solistė Blandytė mūsų visuomenei gerai pažįstama ne tik kaip dainininkė, bet taip pat kaip aktorė. Ne vienas ją išskyrė iš kitų solisčių. Savo rečitaliui ji pasirinko griežtai apribotą uždavinį. Ji visą koncertą pašventė lietuvių liaudies dainoms, harmonizuotoms vieno kompozitoriaus — panemunės sūnaus Kazimiero Viktoro Banaičio. Šis mūsų tautos romantikas paliko didžiulį lobį subalsuotų liaudies dainų chorams ir vienam balsui su fortepijonu. Jo dainos pagrįstos diatonine muzika, senosiomis tonacijomis, giliai lyriškos, vaizdingos savo turiniu, ritmu, harmonijomis ir be galo gražios savo melodijomis. Iš šimto jo dainų rinkinio solistė išsirinko 18 pačių gražiausių.

Dainas ji perteikė ne tik tobulai paruošusi vokaliniu, bet taip pat giliai išgyvendama vaidybiniu. Dainoje "Siuntė anyta" įterpta deklamuota frazė: "pirmą kartą kirto, žievelė šoko, antrą kartą kirto, kraujas tekėjo, trečią kartą kirto ir prakalbėjo" vykusiais pabrėžė dainos dramatinį pobūdį.

Sužavėti rečitalio dalyviai ilgais plojimais ir prašymais pakartoti parodė ne tik pasigerėjimą solistės dainavimu, bet taip pat išreiškė pageidavimą, kad rečitaliuose, vietoj nudėvėtų arijų ir romansų, būtų daugiau einama solistės Blandytės parodytų kelių iškeliant savo liaudies dainų lobyno perlus.

Prie fortepiono buvo profesorius Vladas Jakubėnas.

Šiaip jau nelabai koncertams tinkama Čiurlionio galerijos salė, Blandytės rečitaliui buvo labai sumaniai iliuminuota ir gyvomis gėlėmis dekoruota.

Po koncerto solistė buvo apdovanota gausybe raudonų rožių ir nuo širdžiais sveikinimais.

Dar reikia pastebėti, kad solistė Blandytė turi ryškų talentą megsti puošnius ir originalius drabužius, kuriuos ji ne kartą modeliavo Matulaičio senelių namų statybai Putnamo seselių rėmėjų suruoštose madų parodose. Todėl ir į

ĮRAŠYK SAVO VARDĄ

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ KOPLYČIOJE

ŠV. PETRO BAZILIKOJE, ROMOJE.

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ ATMINIMUI AUŠROS VARTŲ ŠV. MARIJOS — GAILESTINGUMO MOTINOS KOPLYČIOS DARBAI JAU PRADĖTI.

KOPLYČIA BUS BAIGTA 1968 METAIS, JEIGU LAIKU SURINKSIME LĖŠAS.

VISI LIETUVIAI, NE TIK SUAUGĘ, BET IR VAIKAI PRISIDĖKIME SAVO AUKA PRIE ŠIO MŪSŲ TAUTOS KANKINIŲ PAMINKLO.

Aukoms adresas:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629

Amerikoje aukos yra nurašomos nuo mokesčių (tax deductible).

L.S.T. Korp! NEO-LITHUANIA LEIDINYS

išleistas 1965 m. liuksusiniame apvalke ir popierėje, gausiai iliustruotas, gaunamas

DIRVOJE,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

"Troškiam, kad priaugančioms kartoms šis leidinys būtų patikimas ir tvirtas ramstis, akivaizdi gairė jų jaunatvėje, jų polėkiuose, jų idealuose ir siekimuose".
(Redakcinės Komisijos žodis).

Leidinio kaina — 10 dol.

Puiki dovana studijuojančiam jaunimui.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

RANKRAŠČIAMS ĮTEIKTI DATA:

1968 M. GEGUŽĖS 31 D.

Šiais Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktuviniais metais mecenatas SIMAS KAŠELIONIS DIRVOS novelės konkursui skiria dvi premijas: I — 300 dolerių ir II — 150 dolerių.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą ir turinį patiems pasirinkti, tačiau šiais sukaktuviniais metais premijuojamos novelės turėtų būti patriotinio pobūdžio literatūriniai kūriniai.

ILGIS. Novelės rankraštis turi būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimties pagal novelės siužetą ir meninę vertę.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai turi būti paruošti tik rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapvardžiu. Tas pats slapvardis užrašomas ant pridėdamos voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

LAIKAS. Paskutinė konkursiniams rankraščiams įteikti data: 1968 m. gegužės 31 d.

JURY KOMISIJA. Sudaryta iš trijų asmenų, ji visiškai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateiktų novelių nepremijuotina, premijos ar premija šiais metais neskiriama, perkeliama į ateinančius metus ir panaudojama greta eilinės ateinančių metų premijos.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui ar laimėjusiems autoriams 300 dolerių ir 150 dolerių premijos bus įteikiamos 1968 metų rudenį. Konkurso skelbėjas Dirvos laikraštis turi teisę premijuotąsias noveles be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autoriai gali premijuotąsias noveles spausdinti antruoju leidimu arba jų siužetais rašyti dramas, poetas ar romanus.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

rečitalį ji atėjo su savo sidabrinėmis gijomis ir tautiškomis tulpėmis iš dabinta megsta sukute. Po koncerto svečiai pavaišinti kavute ir skanėstais dar ilgai kalbėjo apie pavykusį rečitalį ir simpatingą solistę.

VARČK.

• **"Laiškų Lietuviams"** redakcija, norėdama patalpinti kuo tampsrennius

ryšius su žurnalo skaitytojais bei platesne visuomene, rengs viešus pokalbius žurnale gvildenamomis temomis. Pirmasis toks pokalbis apie patį žurnalą, anketą apie bendravimą, psichologų bei psichiatrų pasisakymus apie psichinius negalavimus įvyks penktadienį, gegužės 3 d., 7:30 val. vakaro, Jaunimo Centre Chicagoje. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

TIMELESS LITHUANIA

Buv. JAV pasiuntinio Lietuvoj

Hon. Owen J. C. Norem

knygos antroji laida

KAINA 4 DOL.

Tai nėra vien tik istorijos vadovėlis, bet nuoširdaus lietuvių draugo ir lietuvių tautos istorijos objektyvaus stebėtojo vaizdas, patiektas anglų kalboje.

Knyga tinkama ne tik kaip dovana amerikiečių draugams, bet ir mūsų jaunimui, Lietuvai liečiančias problemas suprantančiam angliškai ir sugebančiam tas problemas tinkamai panaudoti ir skleisti.

TIMELESS LITHUANIA gaunama

DIRVOJE,

6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamy prekių labai priinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI